

KERESKEDŐ ELNÖK

PÁRATLAN OLDAL - LXII. évfolyam, 42. szám, 2018. október 19.

Donald Trump büszke arra, ha „kereskedő elnöknek” nevezik. Az amerikai politikai történelem fekete hattyújaként ő volt az első, aki merkantilista kereskedelmi platformon kaparintotta meg a Fehér Házat. A világ országait egymással versengő nagy vállalatoknak tekinti: az a győztes, amelyik többet exportál. A világ szuperexportőrei – Kínával és Németországgal az élen – nem véletlenül kerültek Washington célkeresztjébe. A vámpolitikán és a többi hagyományos kereskedelempolitikai eszközön keresztül azonban a Fehér Ház csak közvetetten és bizonytalan kimenettel tud hatni a Trump elnök szívügyét jelentő kereskedelmi mérlegre.

Ám van egy ágazat – fegyvereladás –, amelyben az elnök közvetlenül kiélheti a merkantilista üzleti hajlamait. A „Buy American” jelszóval már az indulásnál saját kezébe vette a fegyverexport irányítását. A diplomáciai hagyományokat sutba dobva az elnök első külföldi útja az emberi jogokban fölöttébb deficitess Szaúd-Arábiába vezetett, ahonnan azonban 110 milliárd dolláros hadi megrendeléssel a tarsolyában távozott. Abban, hogy a román és lengyel vezetőket hamarabb fogadta a Fehér Házban, mint a rokon lelkeknek érzett, politikai „erősségeért és bátorságaért” annyira respektált Orbán Viktort, komoly szerepet játszott a két kelet-európai ország vaskos, több milliárd dollárba rúgó amerikai fegyverbeszerzése (közte fejlett vadászgépek és rakétavédelmi rendszerek), miközben Budapest az orosz katonai helikopterek felújítására költött.

Elkészült a hivatalos mérlegbeszámoló az elnök első költségvetési évéről. Bár az ország külkereskedelmi mérlegén nem sikerült javítania, az USA fegyverexportja szárnyakat kapott: egyharmaddal felszökve 55 milliárd dollárt ért el – történelmileg a második legjobb év az amerikai hadiipar számára. A kereskedő elnök jól teljesít. Washingtonban már nem is rejtik véka alá: „Ha szövetségeseink továbbra is az Egyesült Államok partnerei akarnak maradni, akkor számukra az amerikai haditechnika vásárlása jelenti az egyetlen alternatívát.”

Bill Clinton idején hat számjegyű, demokrata párti politikai hozzájárulás volt az ára a Fehér Ház Lincoln hálósobájában eltöltött vendégéjszakának. Donald Trump alatt emelkedett a tét: vadászgéppel és légvédelmi rakétával kell fizetni már egy hivatalos fehér házi látogatásért is.